

VALSTYBINĖ LOŠIMŲ PRIEŽIŪROS KOMISIJA

2010 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2011 m. sausio 31 d. Nr. IVD-8

Vilnius

TURINYS

I. INSTITUCIJOS VEIKLOS ATASKAITOS SANTRAUKA	3
II. INSTITUCIJOS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA	3
III. INSTITUCIJOS VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI.....	4
Strateginių tikslų įgyvendinimas	4
Institucijos vykdytos programos	5
Patvirtintų asignavimų panaudojimas	9
Kita svarbi informacija	10
IV. AZARTINIUS LOŠIMUS IR DIDŽIASIAS LOTERIJAS ORGANIZUOJANČIŲ BENDROVIŲ VEIKLOS APŽVALGA.....	12
V. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO INSTITUCIJOS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS IR SIŪLYMAI	23

I. INSTITUCIJOS VEIKLOS ATASKAITOS SANTRAUKA

Valstybinės lošimų priežiūros komisijos (toliau – Priežiūros komisija) misija – lošimų ir loterijų organizatorių bei lošėjų ir žaidėjų interesų apsauga. Įgyvendinant institucijos misiją yra iškeltas strateginis tikslas – užtikrinti lošimų ir loterijų organizavimo tvarką. Priežiūros komisijos tikslai ir uždaviniai nustatyti Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatyme (toliau – ALĮ) (Žin., 2001, Nr. 43-1495) bei Lietuvos Respublikos loterijų įstatyme (toliau – LĮ) (Žin., 2003, Nr. 73-3341).

Priežiūros komisijos strateginiame veiklos plane nustatytas vienas efekto kriterijus - už nustatytus lošimų ir loterijų organizavimo tvarkos pažeidimus taikyta poveikio priemonių - 2010 metais įvykdytas 100 procentų.

Priežiūros komisijai pagal Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą (Žin., 2009, Nr. 152-6822) iš viso buvo skirta 1328 tūkst. litų, iš jų 949 tūkst. litų - darbo užmokesčiui.

Priežiūros komisijos prioritetinės veiklos kryptys:

1. Azartinių lošimų ir loterijų organizavimo reglamentavimo tobulinimas.
2. Neigiamo azartinių lošimų poveikio mažinimas.
3. Lietuvos lošimo įrenginių registro tvarkymas.

II. INSTITUCIJOS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA

2010 metais azartinių lošimų ir loterijų organizavimo reglamentavimas nebuvo pakeistas, nors pirmasis naujos redakcijos ALĮ buvo parengtas ir nustatyta tvarka suderintas su visomis kompetentingomis institucijomis dar 2006 metais. Nuo to laiko Lietuvos Respublikos Seime užregistruota 16 ALĮ pakeitimų ir papildymų (tame tarpe ir naujos redakcijos įstatymų bei naujų įstatymo projektų, reglamentuojančių vienos lošimų rūšies organizavimą). Praėjusiais metais vyko Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto 2009-12-02 posėdyje sudarytos darbo grupės ALĮ projektui patikslinti, kurioje dalyvauja 2 Priežiūros komisijos atstovai, darbas.

2010-11-15 Priežiūros komisijai pradėjo vadovauti naujai išrinktas pirmininkas – Robertas Kvietkovskis. Jis pakeitė Edmundą Tiesnesį, kurio baigėsi paskyrimo eiti Priežiūros komisijos nario pareigas kadencija.

Įvykę pokyčiai pasaulio ir šalies ekonomikoje darė poveikį lošimų verslui. 2010 metais toliau mažėjo lošimo namų (kazino) ir eksploatuojamos lošimų įrangos skaičius. Dėl tų pačių priežasčių beveik dvigubai, lyginant su 2008 metų rodikliais, sumažintas Priežiūros komisijos finansavimas (nuo 2008 metais skirtų 2 125 tūkst. litų iki 2010 metais skirtų 1 328 tūkst. litų, t. y. 47 procentais mažiau), panaikino Priežiūros komisijos galimybę veikti tarptautiniame Europos lošimo priežiūros institucijos forume ir keistis patirtimi bei stebėti naujausias lošimų verslo ir technologijos pažangą. Taip pat lėšų stygius darė įtaką Priežiūros komisijos atliekamiems tikrinimams ir lošimų bei loterijų organizavimo tvarkos pažeidimų prevencijos priemonėms.

III.INSTITUCIJOS VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI

Strateginių tikslų įgyvendinimas

Priežiūros komisija yra iškėlusį strateginį tikslą – užtikrinti lošimų ir loterijų organizavimo tvarką. Šis tikslas yra sąlygojamas ALĮ 26 straipsnio 10 dalies, nustatančios, kad Priežiūros komisijos tikslas – teisės aktų nustatyta tvarka prižiūrėti ir kontroliuoti lošimų veiklos organizavimą, kad būtų užtikrinta lošėjų ir lošimų organizatorių interesų bei jų teisių apsauga, bei LĮ 23 straipsnio 2 dalies, nustatančios, kad pagrindinis Priežiūros komisijos uždavinys yra teisės aktų nustatyta tvarka prižiūrėti ir kontroliuoti loterijų organizavimą, kad būtų užtikrinta žaidėjų ir loterijų organizatorių interesų ir jų teisių apsauga.

Priežiūros komisijos strateginiame veiklos plane yra nustatytas vienas efekto kriterijus (pateikiamas kriterijaus pavadinimas, planas 2010 metams, įvykdymas ir įvykdymo procentas) - už nustatytus lošimų ir loterijų organizavimo tvarkos pažeidimus taikyta poveikio priemonių (procentinė nustatytų pažeidimų dalis)

Planas	Įvykdyta	Įvykdymo procentas
100 proc.	100 proc.	100 proc.

Institucijos vykdytos programa

2010-2012 metų strateginiame veiklos plane Priežiūros komisija buvo numačiusi vykdyti vieną programą („Lošimų ir loterijų organizavimo priežiūra“) ir vieną programos tikslą – „Lošimų ir loterijų organizavimo priežiūros vykdymas“. Programos tikslui pasiekti 2010 metais buvo keliami trys uždaviniai:

1. Lošimų ir loterijų veiklos licencijų bei leidimų išdavimas, lošimų reglamentų tvirtinimas ir loterijos taisyklių derinimas

Vykdydama šį uždavinį 2010 metais Priežiūros komisija išdavė 1 licenciją, suteikiančią teisę organizuoti totalizatorių (žirgų), ir 1 licenciją, suteikiančią teisę organizuoti lažybas (2009 metais buvo išduota 1 licencija, suteikianti teisę organizuoti stalo lošimus ir lošimus A kategorijos automatais, 1 licencija, suteikianti teisę organizuoti didžiąsias loterijas, 1 licencija, suteikianti teisę organizuoti lažybas, ir 1 licencija, suteikianti teisę organizuoti azartinius lošimus B kategorijos automatais), 13 leidimų atidaryti lošimų organizavimo vietas (2009 metais - 29): 12 automatų salonų ir 1 lošimo namus (kazino) (2009 metais atitinkamai 28 ir 1) bei leido atidaryti 61 lažybų punktą (2009 metais – 32). 46 leidimai atidaryti lošimų organizavimo vietas buvo pakeisti ar papildyti (2009 metais – 88). Buvo panaikintas 3 licencijų, suteikiančių teisę organizuoti stalo lošimus ir lošimus A kategorijos automatais, bei 1 licencijos, suteikiančios teisę organizuoti lažybas, galiojimas. 4 leidimai atidaryti lošimo namus (kazino) ir 35 leidimai atidaryti B kategorijos lošimo automatų salonus buvo panaikinti bendrovių prašymu (2009 metais – 12 leidimų atidaryti lošimo namus (kazino) ir 38 leidimai atidaryti B kategorijos lošimo automatų salonus).

Lažybas organizuojančių bendrovių prašymu 2010 metais Priežiūros komisija leido uždaryti 35 lažybų punktus (2009 metais bendrovių prašymu buvo uždaryti 6 lažybų punktai).

2010 metais Priežiūros komisija patvirtino 18 (2009 metais - 23) lošimų organizavimo reglamentų, jų pakeitimus ir papildymus bei suderino 48 didžiųjų loterijų organizavimo taisykles, jų pakeitimus ir papildymus (2009 metais – 62).

2011 m. sausio 1 d. Lietuvoje veikė 14 lošimo namų (kazino), 100 automatų salonų ir 178 lažybų punktai (2010 metų sausio 1 d. - 17 lošimo namų (kazino), 110 automatų salonų ir 147 lažybų punktai). Juose buvo eksploatuojami 95 lošimo stalai, 500 A kategorijos automatų ir 2108 B kategorijos automatai. Lyginant su 2009 metais lošimo namų (kazino) sumažėjo 3-mis (t.y. 18 procentų), automatų salonų – 10-čia (t.y. 9 procentais), lažybų punktų padaugėjo 31-u (t.y. 21 procentu).

2. Lošimų ir loterijų organizatorių vykdomos veiklos kontrolė

Įgyvendinant šį uždavinį 2010 metais buvo pradėti 35 tikrinimai. 32 tikrinimai (tarp jų ir pradėti 2009 metais) baigti (2009 metais – atitinkamai 47 ir 56). 2010 metais Priežiūros komisija gavo 34 fizinių asmenų skundus ir pareiškimus apie galimus azartinių lošimų ir didžiųjų loterijų organizavimo tvarkos pažeidimus (2009 metais gautas 21 skundas ir pareiškimas).

2010 metais surašyta 16 administracinio teisės pažeidimo protokolų (2009 metais – 24) už Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso (toliau – ATPK) 173¹⁸ straipsnio („Azartinių lošimų organizavimo tvarkos arba lošimo reglamento pažeidimas“) pažeidimą. Iš jų 10 protokolų surašyta bendrovių, organizuojančių azartinius lošimus, arba lošimų organizavimo vietų vadovams ir bendrovių darbuotojams (2009 metais – 18). Dar 6 protokolai surašyti asmenims, tiesiogiai nesusijusiems su azartinių lošimų organizavimu (2009 metais – 6). 9 administracinio teisės pažeidimo protokolai surašyti už ALĮ 10 straipsnio 9 dalies, t. y. už draudimo reklamuoti azartinius lošimus, pažeidimą (2009 metais – 15), iš jų 6 protokolai surašyti asmenims, reklamavusiems bendrovių, neturinčių Priežiūros komisijos išduotos licencijos organizuoti azartinius lošimus, paslaugas (2009 metais – 3). Kiti pažeidimai, už kuriuos 2010 metais buvo surašyti administracinio teisės pažeidimo protokolai, - tai reikalavimų lošimo įrenginiams nesilaikymas, Lietuvos lošimo įrenginių nuostatų pažeidimas, lošimo reglamentų pažeidimai.

2010 metais teismai išnagrinėjo 9 bylas pagal surašytus administracinio teisės pažeidimo protokolus (2009 metais – 23). Pagal 8 surašytus protokolus teismai pažeidimą padariusiems asmenims skyrė administracines nuobaudas, 1 administracinės bylos nagrinėjimas nutrauktas. 2010 metais teismo paskirtų baudų suma yra 9750 litų, (2009 metais – 10400 litų). Pažymėtina, kad nors ATPK 173¹⁸ straipsnio 1 dalies sankcija numato baudą nuo 5 iki 15 tūkstančių litų, teismai 7 bylose paskyrė pinigines baudas, kurių dydis buvo nuo 250 iki 1000 litų, ir tik vienoje byloje iš visų teismas skyrė baudą nustatytos sankcijos ribose (minimalią baudą).

2004 metais parengtas ATPK pakeitimas, nustatantis atsakomybę už loterijų organizavimo tvarkos pažeidimus ir numatantis Priežiūros komisijos teisę surašyti protokolus pažeidėjams, iki šiol nėra priimtas. Negalėdama surašyti protokolų pati, Priežiūros komisija priversta persiūsti surinktą medžiagą Valstybinei mokesčių inspekcijai. Tačiau mokesčių administratoriaus kompetencija yra susieta su mokesčių administravimo klausimais ir jo specialistams sudėtinga tinkamai kvalifikuoti specifinius loterijų organizavimo tvarkos pažeidimus. Be to, numatytos piniginės baudos pažeidėjams, kurias gali skirti Valstybinės mokesčių inspekcijos pareigūnai, yra neadekvačiai mažos, palyginus su

piniginėmis baudomis, kurias gali skirti teismas už lošimų organizavimo tvarkos pažeidimus. Priežiūros komisijai suteikta galimybė taikyti licencijos galiojimo sustabdymą ar panaikinimą yra labai griežtos, išimtinės priemonės, kurias ne visuomet protinga taikyti už nedidelius tvarkos pažeidimus. Neturintiems licencijų neteisėtų loterijų organizatoriams šios priemonės iš viso negali būti taikomos. Suteikus Priežiūros komisijos specialistams galimybę patiems surašyti administracinio teisės pažeidimo protokolus už loterijų organizavimo tvarkos pažeidimus, būtų suformuota teisminė praktika ir būtų išspręsta didelė dalis ginčytinų klausimų. Tuo pačiu tai būtų efektyvi priemonė kovojant su neteisėtų loterijų organizatoriais.

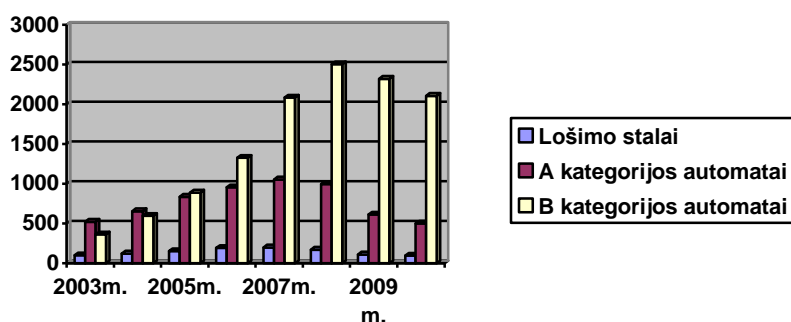
Siekdama mažinti azartinių lošimų organizavimo tvarkos pažeidimų skaičių ir formuoti vienodą teisės normų suvokimą, Priežiūros komisija teismų sprendimų tekstus skelbia savo interneto tinklalapyje.

3. Lošimo įrenginių registro tvarkymas

2010 metais Priežiūros komisijos tvarkomame Lietuvos lošimo įrenginių registre buvo įregistruoti 193 lošimo įrenginių tipai (2009 metais – 117). Šiuo metu Lietuvos lošimo įrenginių registre yra įregistruotas 1291 lošimo įrenginių tipas.

Lyginant su 2009 metais, praėjusiais metais lošimo stalų skaičius sumažėjo 16 vnt. (t. y. 14 procentų), A kategorijos lošimo automatų - 113 vnt. (t. y. 18 procentų), B kategorijos lošimo automatų - 214 vnt. (t. y. 9 procentais). 2009 metais šie rodikliai atitinkamai buvo 35, 38 ir 7 procentai. Viso Lietuvos lošimo įrenginių registre 2010 metais buvo įregistruota 374 lošimo įrenginiai (2009 metais - 1017), išregistruota 673 įrenginiai (2009 metais – 1948), 312 įrenginių duomenys buvo pakeisti (2009 metais – 791). Už Lietuvos lošimo įrenginių registro teikiamas paslaugas 2010 metais surinkta 56120 litų valstybės rinkliavų (2009 metais – 149160 litų).

1 lentelė
Eksplloatuojamų lošimo įrenginių
skaičius 2003-2010 metais¹

1 pav. Eksplloatuojamų lošimo įrenginių skaičiaus dinamika
2003-2010 metais

	Stalai	Automatų kategorijos	
		A	B
2002 m.	28	169	55
2003 m.	100	522	363
2004 m.	123	654	597
2005 m.	152	836	888
2006 m.	192	956	1326
2007 m.	198	1054	2085
2008 m.	171	995	2505
2009 m.	111	613	2322
2010 m.	95	500	2108

2 lentelė

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato:			
R-01-01-01	Atliktų patikrinimų ir jų metų nustatytų pažeidimų santykis.	50%	50%	100%
	Produkto:			
P-01-01-01-01	Lošimų ir loterijų veiklos licencijų bei leidimų išdavimas, lošimų reglamentų tvirtinimas ir loterijos taisyklių derinimas teisės aktuose nurodytais terminais.	100%	100%	100%
P-01-01-02-01	Lošimų ir loterijų organizatorių tikrinimų atlikimas nustatytais terminais.	100%	100%	100%
P-01-01-02-02	Patikrintų lošimus ir loterijas organizuojančių bendrovių dalis.	25%	77%	308%
P-01-01-03-01	Lošimo įrenginių registro duomenų tvarkymas teisės aktuose nustatytais terminais.	100%	100%	100%

¹ 2011 m. sausio 1 d. duomenys.

Programos tikslo „Lošimų ir loterijų organizavimo priežiūros vykdymas“ uždavinio „Lošimų ir loterijų organizatorių vykdomos veiklos kontrolė“ realizavimo priemonės „Tikrinimų atlikimas“ vertinimo kriterijaus P-01-01-02-02 „Patikrintų lošimus ir loterijas organizuojančių bendrovių dalis“ įvykdymo reikšmė skiriasi nuo suplanuotosios 3 kartus (308 procentais) dėl to, kad 2010 metais buvo gauta daug skundų dėl lošimų ir loterijų organizavimo tvarkos pažeidimų, kuriuos tirdama Priežiūros komisija tikrino daugiau lošimus ir loterijas organizuojančių bendrovių, negu buvo suplanavusi.

Patvirtintų asignavimų panaudojimas

Priežiūros komisijai pagal Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą (Žin., 2009, Nr. 152-6822) iš viso buvo skirta 1328 tūkst. litų, iš jų 949 tūkst. litų - darbo užmokesčiui.

3 lentelė

LOŠIMŲ IR LOTERIJŲ ORGANIZAVIMO PRIEŽIŪROS VYKDYMO PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	1 328	1 328	100%
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:	1 328	1 328	100%
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	1 328	1 328	100%
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai	15,3	9,7	62%

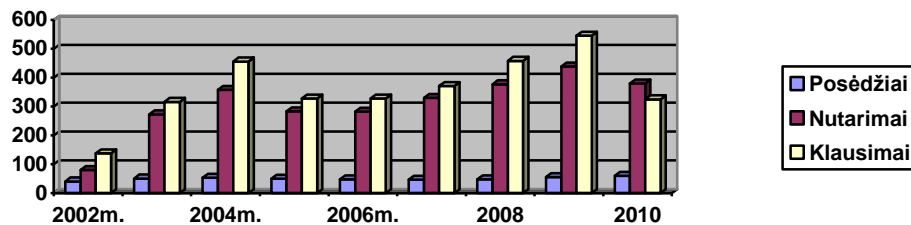
Kita svarbi informacija

Priežiūros komisiją sudaro 6 nariai ir administracija. Nuo 2010 metų iki dabar yra paskirti 5 komisijos nariai. Ataskaitiniais metais iš komisijos nario pareigų pasitraukė 3 nariai ir vietoje jų buvo paskirti 2 nauji nariai.

Priežiūros komisijos funkcijoms atlikti sudaryta valstybės tarnautojų ir darbuotojų administracija, kurioje 2010 metais buvo Licencijų ir leidimų skyrius, Kontrolės skyrius, Lošimo įrenginių techninės kontrolės ir registro skyrius, Teisės ir personalo skyrius, Bendrųjų reikalų skyrius, vyriausiasis finansininkas. Administracijai vadovauja administracijos direktorius. 2010 metų pabaigoje Priežiūros komisijos administracijoje dirbo 23 valstybės tarnautojai ir 5 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis.

Siekdama veiklos strateginio tikslo - teisės aktuose nustatyta tvarka išduodant licencijas ir leidimus organizuoti azartinius lošimus bei didžiąsias loterijas, kontroliuojant azartinių lošimų ir didžiųjų loterijų organizavimą bei taikant poveikio priemones pažeidimus padariusiems lošimų ir loterijų organizatoriams - įgyvendinti valstybinę lošėjų, žaidėjų bei lošimų ir loterijų organizatorių teisėtų interesų apsaugos politiką, Priežiūros komisija vykdė pagrindines funkcijas, įvardintas ALĮ 28 straipsnyje ir LĮ 24 straipsnyje.

Priežiūros komisija dirbo pagal jos patvirtintą darbo reglamentą, kuriuo vadovaujantis posėdžiuose svarstomi klausimai ir priimami sprendimai. 2010 metais vyko 60 Priežiūros komisijos posėdžių (2009 metais - 56), kuriuose buvo svarstyta 380 klausimų ir priimti 325 nutarimai (2009 metais - 545 klausimai, priimti 439 nutarimai). Buvo organizuoti 48 pasitarimai (2009 metais – 52), kuriuose aptarti 166 klausimai (2009 metais – 197).

2 pav. Priežiūros komisijos posėdžių, priimtų nutarimų ir svarstytų klausimų dinamika 2002-2010 metais.

Priežiūros komisija patvirtino ir savo tinklapyje www.vlpk.lt paskelbė 4 konsultacijas:

- Dėl lažybų organizavimo internetu (2010-09-07);

- Dėl azartinių lošimų reklamos (azartinius lošimus organizuojančios bendrovės interneto svetainės pavadinimo, prekės ženklų skelbimo bei žaidimų prizų, kuriuos galima panaudoti lošimo priemonėms ar paslaugoms įsigyti, dalinimą tiek pilnamečiams, tiek nepilnamečiams) (2010-09-07);
- Valstybinės lošimų priežiūros komisijos veiklą ir azartinių lošimų bei didžiųjų loterijų organizavimo tvarką reguliuojančių teisės aktų sąrašą (2010-12-15);
- Azartinių lošimų išorinės reklamos vertinimo kriterijus (2010-12-23).

2010 metais buvo ieškoma būdų, kaip efektyviai mažinti neigiamą lošimų poveikį žmonėms ir socialinei aplinkai tokiomis sąlygomis, kai numatytoms priemonėms vykdyti iš valstybės biudžeto neskiriamas joks finansavimas. Priežiūros komisijos 2009 metų veiklos ataskaitoje buvo minimas susitarimas, pasirašytas visų lošimus organizuojančių bendrovių, kurio esmė – bendrovės, priklausomai nuo organizuojamų lošimų rūšies, arba iš viso neįleidžia į lošimų organizavimo vietą atitinkamą prašymą pateikusius asmenis, arba pastebėjus, jog tokie asmenys lošia, išprašo juos iš lošimų vietos. Taip buvo raštu įtvirtintos savanoriško savęs apribojimo nuo azartinių lošimų projekto nuostatos, liečiančios Priežiūros komisijos ir lošimų organizatorių santykius. Viena svarbiausių šio susitarimo nuostatų yra periodiškasis viešas informavimas apie tas bendroves, kurios nesilaiko susitarimo sąlygų ir įleidžia prašymus apriboti galimybę lošti pateikusius asmenis. Viešumas ir grėsme prarasti gerą reputaciją motyvuoja bendroves laikytis šio susitarimo. Žinoma, efektyviausia priemonė būtų nustatyti atitinkamą tvarką įstatymų lygmenyje bei nustatyti atsakomybę už tokios tvarkos pažeidimą.

2010-08-31 su lažybas organizuojančia bendrove „Lažybų strateginė grupė“ buvo pasirašyta tikslinės paramos sutartis. Ši parama leido pradėti vykdyti projektą, kurio sąlyginis pavadinimas yra „Nebenoriu lošti“. Buvo sukurta atitinkamo pavadinimo interneto svetainė, kurioje talpinama aktuali informacija apie probleminius lošimus, psichologinės pagalbos vietas. Priežiūros komisijoje buvo įdarbintas profesionalus pagalbos linijų konsultantas, kuris bendrauja su pagalbos besikreipiančiais problemineis lošėjais ir jų giminaičiais, priima prašymus dėl savanoriško galimybės lošti apribojimo.

	World”												
8	UAB „City Casino“	3	3	3	0								
9	UAB “Tete-a-tete” kazino					54	59	59	52				
10	UAB “Egivela”	2	3			8	9						
11	UAB „Unigames“					21	24	27	26				
12	UAB „Novogaming Vilnius“					2	7	14	11				
13	UAB „Bongo slots“						1	2	2				
14	UAB „Top Sport“							4	4	60	62	68	75
15	UAB “Orakulas”									38	43	47	57
16	UAB “Omnibetas”									18	19	16	0
17	UAB „Baltic Bet“									2	17	22	
	Iš viso	24	27	18	14	94	113	113	101	116	126	148	179

2007 - 2010 metais veikusių lošimų organizavimo vietų skaičius

* Lentelėje nurodytas metų pabaigoje veikusių lošimo vietų skaičius.

5 lentelė

Azartinių lošimų veiklos rodikliai pagal lošimų rūšis 2010 metais

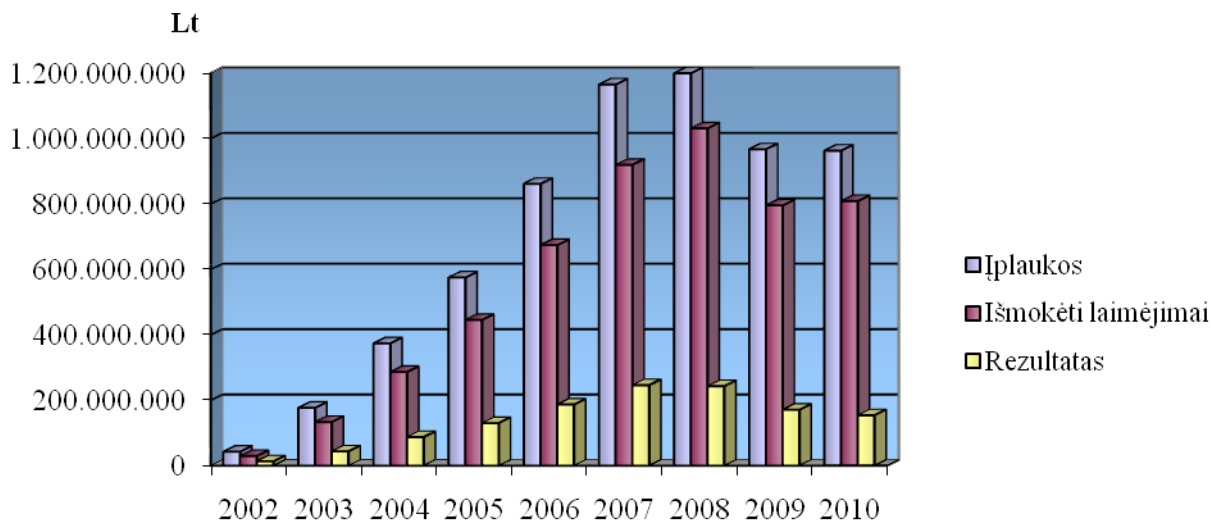
Eil. Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Iplaukos (žetonų, bilietų, kortelių pardavimas)	Išmokėjimai (laimėjimų išmokėjimas, žetonų keitimas į pinigus)	Rezultatas iš lošimų veiklos (bendrosios lošimų pajamos)	Bendrovių skaičius	Lošimo įrenginių, lažybų punktų skaičius
1.	Lošimų stalai					
	I ketvirtis	70.903.305	57.088.222	13.815.083	6	112
	II ketvirtis	67.176.285	53.247.756	13.928.529	4	90
	III ketvirtis	70.279.213	56.496.500	13.782.713	4	90
	IV ketvirtis	74.329.725	62.289.750	12.039.976	4	95
	Iš viso 2010 m.:	282.688.528	229.122.227	53.566.301	4	95
	Iš viso 2009 m. :	322.053.843	254.058.594	67.995.249	6	117
2.	A kategorijos automatai					
	I ketvirtis	21.611.348	15.423.792	6.187.556	6	605
	II ketvirtis	21.880.984	15.954.171	5.926.812	4	500
	III ketvirtis	24.620.623	17.882.276	6.738.347	4	500
	IV ketvirtis	28.685.621	21.116.565	7.569.056	4	500
	Iš viso 2010 m.:	96.798.575	70.376.804	26.421.771	4	500
	Iš viso 2009 m. :	101.191.201	71.939.213	29.251.988	6	644
3.	B kategorijos automatai					
	I ketvirtis	72.810.578	60.987.212	11.823.365	7	2.299
	II ketvirtis	70.717.500	59.105.622	11.611.878	7	2.208
	III ketvirtis	72.277.874	60.188.022	12.089.852	7	2.074
	IV ketvirtis	88.056.269	73.348.989	14.707.279	7	2.110
	Iš viso 2010 m.:	303.862.220	253.629.846	50.232.375	7	2.110
	Iš viso 2009 m. :	298.693.430	246.569.841	52.123.589	8	2.358

4.	Lažybos					
	I ketvirtis	60.564.152	55.295.777	5.268.375	4	147
	II ketvirtis	70.714.305	65.158.265	5.556.039	4	172
	III ketvirtis	67.859.931	61.581.239	6.278.692	4	172
	IV ketvirtis	80.623.013	74.090.899	6.532.113	4	179
	Iš viso 2010 m.:	279.761.400	256.126.180	23.635.220	4	179
	Iš viso 2009 m. :	245.330.951	223.519.019	21.811.933	4	148

	Iš viso I ketvirtis	225.889.382	188.795.003	37.094.379	14	3.016
	Iš viso II ketvirtis	230.489.073	193.465.815	37.023.258	12	2.798
	Iš viso III ketvirtis	235.037.640	196.148.037	38.889.603	12	2.664
	Iš viso IV ketvirtis	271.694.628	230.846.203	40.848.425	12	2705*
	Iš viso 2010 m.:	963.110.723	809.255.057	153.855.666	12	2705*
	Iš viso 2009 m. :	967.269.425	796.086.666	171.182.759	14	3119*

* Lošimų įrenginiai be lažybų punktų

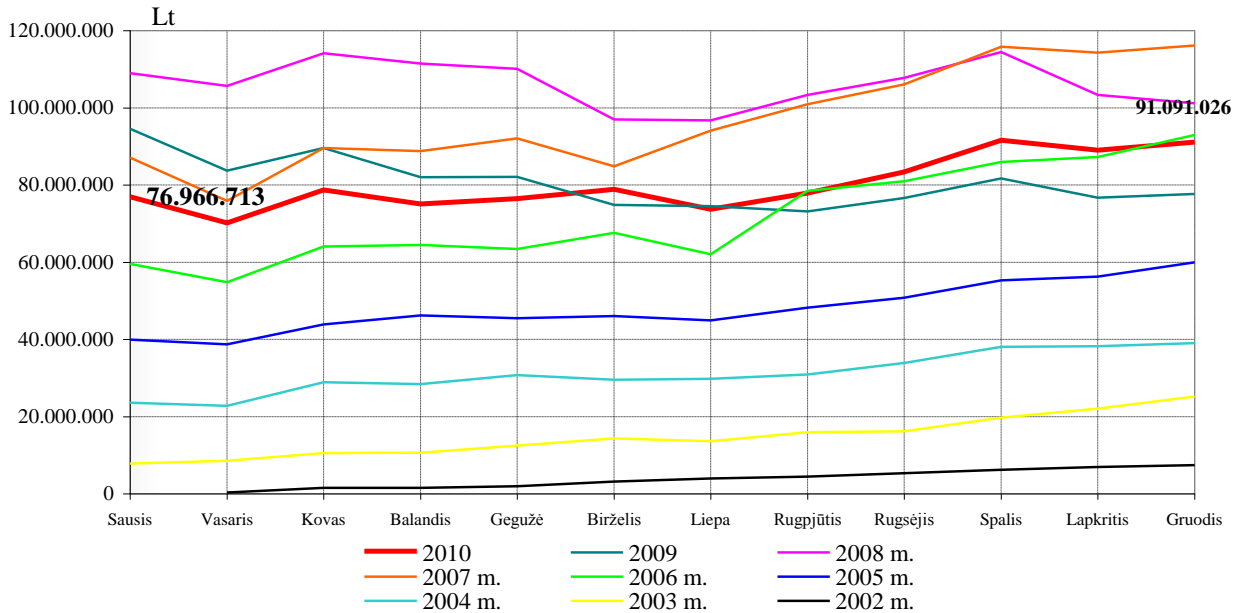
Bendrovių įplaukos iš lošimo stalų 2010 metais, lyginant su 2009 metais, sumažėjo 12 procentų ir buvo 283 mln. litų (2009 metais - 322 mln. litų). A kategorijos lošimų automatų įplaukos, lyginant su 2009 metais, sumažėjo 4 procentais ir buvo 96,8 mln. litų (2009 metais – 101,2 mln. litų). B kategorijos automatų įplaukos išaugo 2 procentais ir 2010 metais buvo 303,8 mln. litų (2009 metais - 298,7 mln. litų). Lažybas organizuojančių bendrovių įplaukos padidėjo 14 procentų ir buvo 279,8 mln. litų (2009 metais - 245,3 mln. litų). Bendrai 2010 metais azartinius lošimus organizuojančių bendrovių įplaukos, lyginant su 2009 metais, sumažėjo 0,4 procento ir buvo 963 mln. litų (2009 metais - 967,3 mln. litų). Laimėjimų išmokėjimas 2010 metais, lyginant su 2009, išaugo 2 procentais ir buvo išmokėta 809,3 mln. litų (2009 metais - 796,1 mln. litų), t. y. 84 procentai nuo įmokų, gautų iš lošėjų. Lyginamuoju laikotarpiu lošimų organizatorių bendrasis lošimų organizavimo veiklos rezultatas buvo 153,9 mln. litų, t. y. 10 procentų mažesnis negu 2009 metais (171,2 mln. litų).

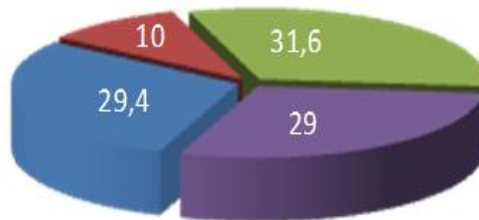
5 pav. Lošimus organizuojančių bendrovių veiklos finansinių rodiklių dinamika

Lošimų verslo plėtros dinamiką Lietuvoje parodo azartinius lošimus organizuojančių bendrovių veiklos rodikliai. 2003 metais, lyginant su 2002 metais, bendrovių įplaukos padidėjo 4 kartus. 2004 metais, lyginant su 2003 metais, bendrovių įplaukos padidėjo 2 kartus. 2005 metais, lyginant su 2004 metais, įplaukos išaugo 54 procentais, 2006 metais, lyginant su 2005 metais, išaugo 50 procentų. 2007 metais, lyginant su 2006, įplaukos padidėjo 35 procentais ir 2008 metais, lyginant su 2007 metais, padidėjo tik 9,3 procento. 2009 metus lyginant su praėjusiais, įplaukos sumažėjo 24 procentais. 2010 metais įplaukos beveik nepakito, sumažėjo 0,4 procento.

Lošimus organizuojančių bendrovių vieno mėnesio įplaukų dinamika 2002 - 2010 metais parodo lošimų organizavimo verslo vystymosi tendencijas. Keletą metų augęs šis rodiklis 2008 metų spalio mėnesį ėmė mažėti. 2010 metų antroje pusėje mėnesio įplaukos padidėjo ir beveik pasiekė 2006 metų lygį. Įtakos tam turėjo bendra šalies ekonominė situacija, dėl kurios lošimų paklausos padidėjimas nebuvo ryškus.

6 pav. Lošimus organizuojančių bendrovių mėnesio įplaukos

Lošimo stalai A kat. lošimo automatai B kat. lošimo automatai Lažybos

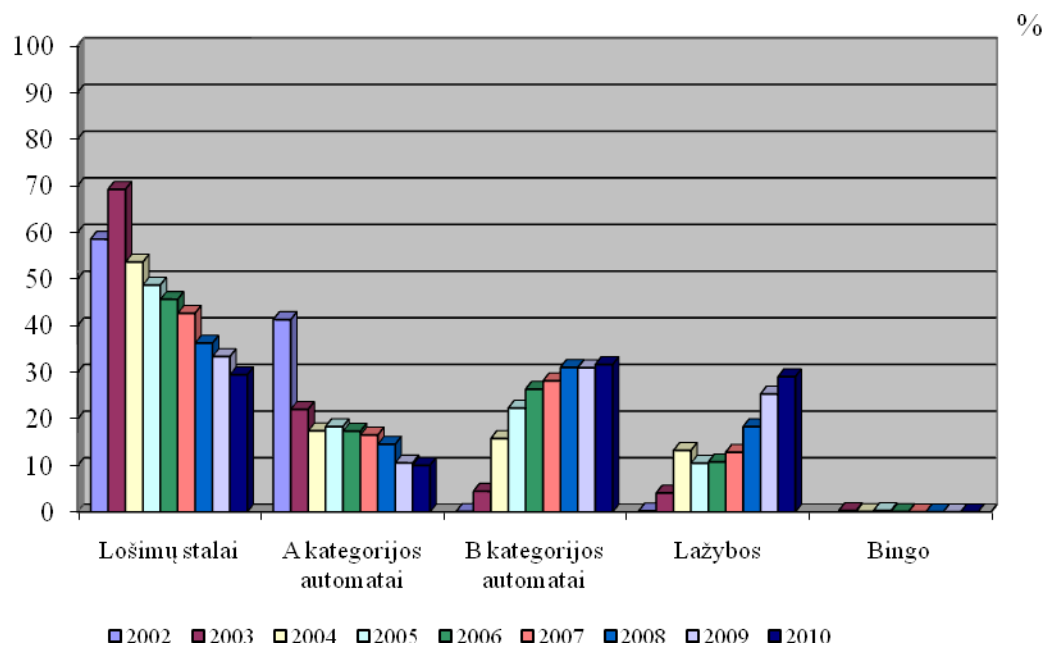
7 pav. Lošimus organizuojančių bendrovių įplaukų pasiskirstymas pagal lošimų rūšis 2010 metais

Didžiausią lošimų verslo įplaukų dalį 2010 metais sudarė B kategorijos automatų (31,6 procento) įplaukos. Antroje vietoje pagal įplaukas buvo lošimo stalai (29,4 procento).

Lažybų organizatorių įplaukos sudarė 29 procentus, o A kategorijos lošimų automatų įplaukos - 10 procentų. Lošimų verslo įplaukų struktūra kiekvienais metais keičiasi. 2010 metai pasižymėjo lošimo stalų ir A kategorijos automatų (k kazino) segmento dalies sumažėjimu ir lažybų įplaukų dalies augimu. B kategorijos automatų dalis išliko beveik nepakitusi.

Įplaukų struktūros pagal lošimų rūšis dinamika 2002 – 2010 metais

	2002 m.	2003 m.	2004 m.	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.
Lošimų stalai	58,48 %	69,17 %	53,55 %	48,65 %	45,58 %	42,6 %	36,2 %	33,3%	29,4%
A kategorijos automatai	41,24 %	22,01 %	17,38 %	18,30 %	17,31 %	16,5 %	14,5 %	10,5%	10%
B kategorijos automatai	0,07 %	4,45 %	15,76 %	22,26 %	26,34 %	28,1 %	31,0 %	30,9%	31,6%
Lažybų punktai	0,21 %	4,05 %	13,19 %	10,46 %	10,71 %	12,8 %	18,3 %	25,3%	29%
Bingas		0,32 %	0,12 %	0,33 %	0,07 %	0 %	0 %	0%	0%

8 pav. Lošimų rinkos struktūros pokyčiai

Lyginant 2009 ir 2010 metų rodiklius, išsiskiria lažybų užimamos rinkos dalies padidėjimas 3,7 procentinio punkto. Lošimo stalų rinkos dalis sumažėjo 3,9 procentinio punkto, A kategorijos automatų 0,5 procentinio punkto. B kategorijos automatų rinkos dalis išliko beveik nepakitusi,

padidėjimas buvo tik 0,7 procentinio punkto. Didžiausi pokyčiai lošimų rinkos struktūroje 2010 metais buvo susiję su lažybų užimamos lošimų rinkos dalies augimu.

2010 metais lošimų organizavimu užsiimančios bendrovės į šį verslą investavo apie 5,3 mln. litų (2009 m. 21,4 mln.litų). Darbo vietų skaičius lošimų versle 2010 metais sumažėjo 9 procentais, arba 193 darbo vietomis, ir metų pabaigoje jų buvo 1896.

Didžiųjų loterijų organizatoriai

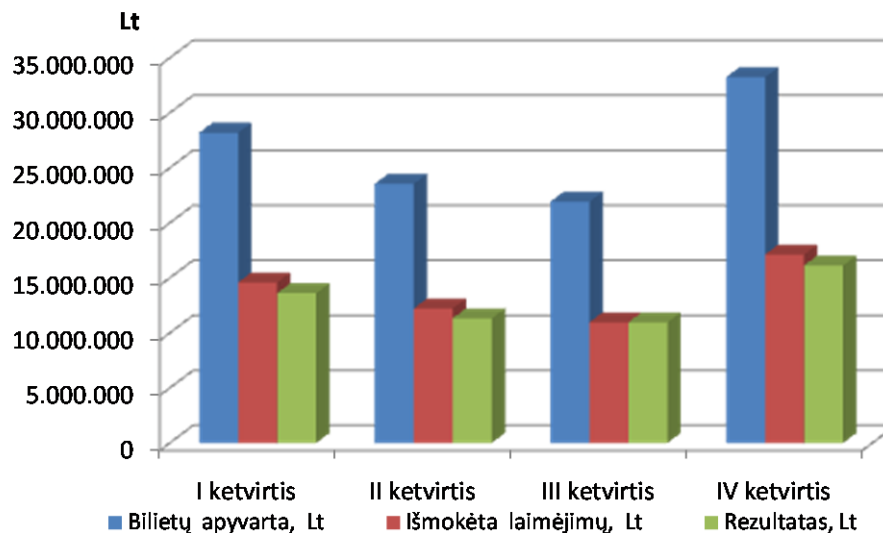
2010 metais licencijas organizuoti didžiąsias loterijas turėjo 5 juridiniai asmenys, t.y. UAB „Olifėja“, UAB „Žalgirio loto“, UAB „Sporto loterijos“, UAB „Sėkmės upė“ ir UAB „Televizijos loterijos“. UAB „Televizijos loterijos“ 2010 metais veiklos nevykdė.

6 lentelė

Didžiąsias loterijas organizuojančių bendrovių veiklos finansinių rodiklių dinamika

Eil. Nr.	Veiklos laikotarpis	Bilietai apyvarta, Lt	Išmokėta laimėjimų, Lt	Rezultatas, Lt
1.	2004 m.	101 652 945	49 617 875	52 035 070
2.	2005 m.	95 554 469	46 541 707	49 012 762
3.	2006 m.	85 562 675	43 456 908	42 105 767
4.	2007 m.	91 018 246	42 562 607	48 455 639
5.	2008 m.	108 828 852	53 717 598	55 111 254
6.	2009 m.	111 135 872	56 490 179	54 645 693
7.	2010 m.	106 882 122	54 878 808	52 003 314

2010 metais veikusių loterijų organizatorių bendra loterijų bilietai pardavimo apyvarta buvo 106,9 mln. litų, t.y. 3,8 procento mažesnė negu praėjusiais metais. Išmokėta 54,9 mln. litų laimėjimų, bendrasis veiklos rezultatas buvo 52 mln. litų.

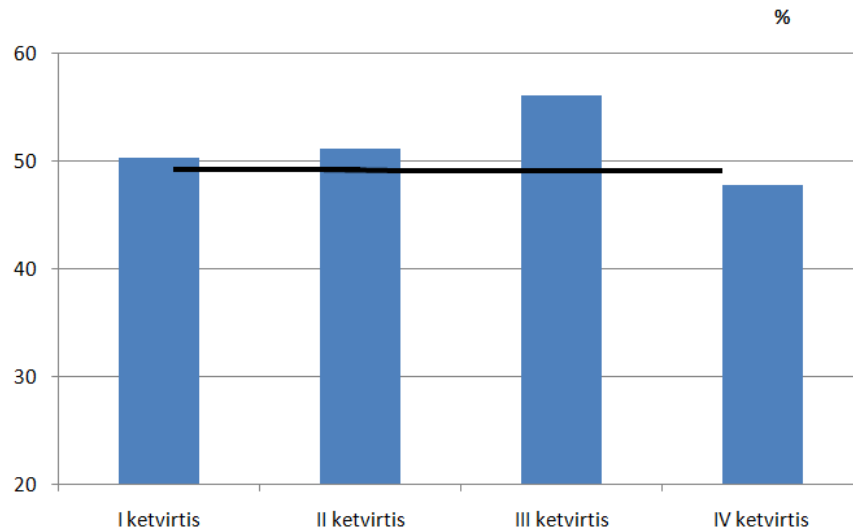

9 pav. Loterijų organizavimo veiklos rodikliai 2010 metų ketvirčiais

2010 metais organizuojamų loterijų bilietu apyvarta metų ketvirčiais pastebimai kito. Didžiausia ji buvo 2010 metų IV ir I ketvirtį, o mažiausia - III ketvirtį. Kaip ir ankstesniais metais, pasireiškė metų laikų įtaka (sezoniškumas).

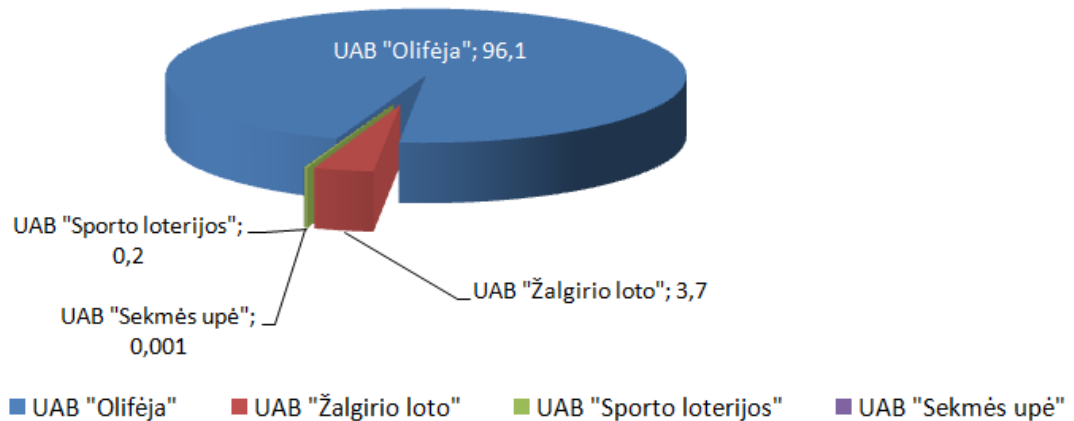
Eil. Nr.	Veiklos laikotarpis	Bilietu apyvarta, Lt	Išmokėta laimėjimų, Lt	Rezultatas, Lt
1.	I ketvirtis	28 185 015	14 583 608	13 601 407
2.	II ketvirtis	23 543 352	12 219 821	11 323 531
3.	III ketvirtis	21 924 356	10 962 523	10 961 833
4.	IV ketvirtis	33 229 399	17 112 856	16 116 543
	Iš viso:	106 882 122	54 878 808	52 003 314

2010 metais laimėjimų išmokėjimas vidutiniškai sudarė 51 procentą nuo parduotų bilietu nominalios vertės.

10 pav. 2010 metais loterijų laimėjimų dydis procentais nuo parduotų bilietų nominalios vertės

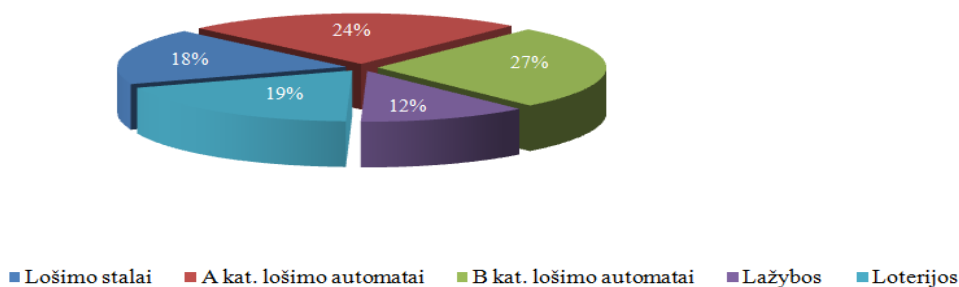
2010 metais loterijų rinkoje dominavo UAB „Olifėja“. Jos bilietų pardavimai bendrame parduotų bilietų kiekyje sudarė 96,1 procento, UAB „Žalgirio loto“ atitinkamai 3,7 procento, UAB „Sporto loterijos“ – 0,25 procento, UAB „Sėkmės upė“ – 0,001 procento.

11 pav. 2010 metų loterijos bilietų pardavimai pagal loterijų organizatorius

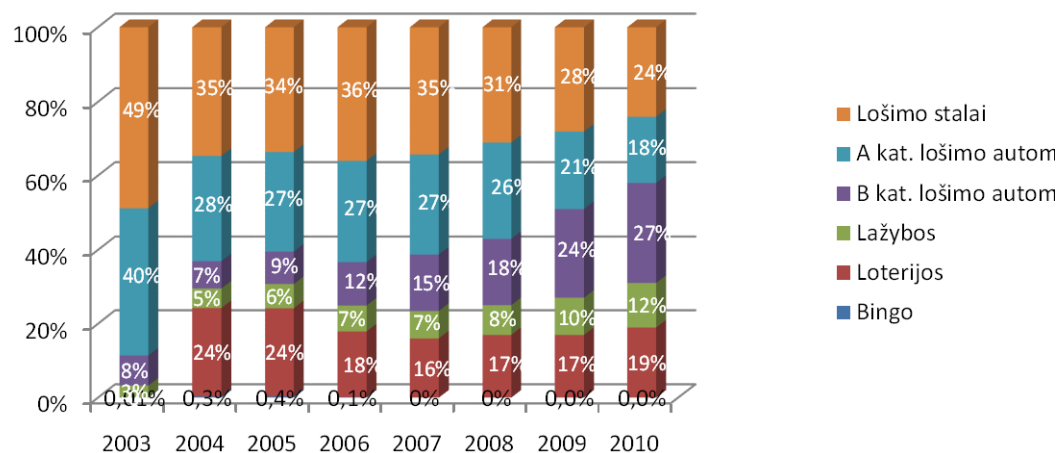
Loterijų ir lošimų mokestis bei valstybės rinkliavos

Naujos redakcijos Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymas redakcija įsigaliojo nuo 2009 m. sausio 1 d. Mokestinis periodas 2010 metais buvo kalendorinių metų ketvirtis (organizuojant lošimus lošimo automatais ir stalo lošimus - lošimų mokestis apskaičiuojamas ir sumokamas kas mėnesį). Lošimo namai (kazino) ir automatų salonai mokėjo mokesčius nuo eksploatuojamų lošimo įrenginių skaičiaus: už lošimo stalą – 6000 litų per mėnesį, už A kategorijos lošimo automata – 800 litų per mėnesį, už B kategorijos lošimo automata – 300 litų per mėnesį. Organizuojant bingą, totalizatorių ir lažybas, lošimų mokesčio bazei (skirtumui tarp įmokų ir išmokėtų laimėjimų) taikomas 15 procentų mokesčio tarifas. Didžiųjų loterijų organizatoriai moka 5 procentus nuo išplatintų loterijos bilietų vertės. Pagal Lietuvos Respublikos finansų ministerijos duomenis, 2010 metais į valstybės biudžetą surinkta 28,8 mln. litų loterijų ir lošimų mokesčio, t.y. beveik 0,8 mln. litų daugiau, negu buvo prognozuota.

12 pav. Loterijų ir lošimų mokesčio pasiskirstymas pagal lošimų rūšis 2010 metais

Didžiąją valstybės biudžeto įplaukų iš loterijų ir lošimų organizavimo dalį 2010 metais sudarė bendrovių, organizuojančių lošimus lošimo stalais ir A kategorijos automatais lošimo namuose (kazino), mokesčiai - 42 procentus. 27 procentus biudžeto įplaukų sudarė B kategorijos automatais lošimus organizuojančių bendrovių mokesčiai. Didžiausias loterijas organizuojančių bendrovių mokesčiai sudarė 19 procentų, lažybas organizuojančių bendrovių - 12 procentų visų valstybės biudžeto įplaukų iš loterijų ir lošimų organizavimo.

13 pav. Loterijų ir azartinių lošimų mokesčio įplaukų struktūros pokyčiai 2003 - 2010 metais

Priklausomai nuo loterijų ir lošimų rinkų struktūros pokyčių, 2010 metus lyginant su praėjusiais metais, keitėsi ir loterijų ir lošimų mokesčio įplaukų struktūra.

Biudžeto įplaukų dalis iš lošimo stalų ir A kategorijos automatų sumažėjo, B kategorijos automatų, lažybų ir didžiųjų loterijų organizatorių mokesčių dalis išaugo. Visos lošimus ir didžiausias loterijas organizuojančios bendrovės 2010 metais sumokėjo 56 tūkstančius litų valstybės rinkliavų. Paramai didžiausias loterijas organizuojančios bendrovės 2010 metais skyrė 8,5 mln. litų.

V. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO INSTITUCIJOS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS IR SIŪLYMAI

2011 metų prioritetinės veiklos kryptys ir spęstinos problemos:

1. Priežiūros komisijos administracijos reorganizavimas. Siekiant optimizuoti Priežiūros komisijos administracijos struktūrą ir įvertinus sumažėjusį finansavimą, parengtas administracijos struktūros ir pareigybių sąrašo pakeitimo projektas. Rengiant projektą buvo atsižvelgta į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-12-15 pasitarimo 1 klausimo protokolinį nutarimą, ypač akcentuojant jo 1.3 punktą (optimizuoti valdymą atsisakant nereikalingų valdymo grandžių, mažinti vadovaujančių valstybės tarnautojų pareigybių skaičių). Lyginant su dabar nustatyta Priežiūros komisijos administracijos struktūra žymiai mažinamas vadovaujančių valstybės tarnautojų pareigybių skaičius ir atsisakoma nereikalingų valdymo grandžių. Siūloma naikinti administracijos direktoriaus pareigybę ir dviejų skyrių vedėjų pareigybes. Įgyvendinus šiuos pakeitimus administracijai tiesiogiai vadovautų Priežiūros komisijos pirmininkas (įstaigos vadovas), o pati įstaigos struktūra taptų paprastesnė ir atspindėtų licencijų (leidimų) išdavimo ir kontrolės funkcijų atribojimą administracijos lygmenyje. Tikimasi reorganizavimą pabaigti iki š.m. liepos 1 d.

2. Azartinių lošimų ir didžiųjų loterijų organizavimo bei priežiūros reglamentavimo tobulinimas. Priežiūros komisija atkreipia dėmesį į tai, kad problemų, besikaupiančių nuo 2005 metų nekeičiant ALĮ nuostatų, nemažėja, o priešingai - dėl neigiamo ekonominio nuosmukio poveikio lošimų sektoriui - tik daugėja. Valstybės požiūrio į lošimus principinių nuostatų nebuvimas, lošimų reklama, lošimų vietų steigimo socialinės aplinkos saugumo aspektu, patologinio potraukio lošti minimalizavimas, priežiūros institucijos įgaliojimai ir lošimų organizatorių pareigos – tai tik pagrindiniai klausimai, kuriuos būtina reglamentuoti naujoje Azartinių lošimų įstatymo redakcijoje. 2009 metais išryškėjusi lošimo rūšių asimiliacijos tendencija, t. y. siekimas kurti ir realizuoti tokias lošimo taisykles, kad lošimas pagal išorinius požymius būtų panašus į kitų rūšių lošimus, 2010 metais pradėjo materializuotis techniniame lygmenyje. Lažybas organizuojančios bendrovės vis plačiau siūlo lažintis iš kompiuterinių programų sugeneruotų virtualaus pasaulio įvykių, kurie neretai imituoja lošimo namų (k kazino) lošimus arba lošimo automatus. Loterijų organizatoriai ketina loterijas organizuoti pasitelkę savitarnos kompiuterinius terminalus, kurie net nespausdintų loterijos bilietų, o juos rodytų terminalo ekrane, tokiu būdu sutrumpindami dalyvavimo loterijoje laiką iki kelių sekundžių.

Priežiūros komisijos nuomone neteisinga ir ydinga būtų reglamentuoti atskirų lošimų organizavimą atskirais teisės aktais. Lošimo rūšių sistema susijusi su paslaugos prieinamumo mažinimo priemonių nustatymu didėjant lošimo azartiškumui. Todėl atsiranda tikimybė, kad tvirtinant atskirų lošimo rūšių reglamentavimą nustatančias taisykles ne vienu metu arba ne viename teisės akte, bus sudaryta situacija, kai azartiškesnis lošimas (o kartu ir pavojingesnis socialine ir sveikatos prasme) bus labiau prieinamas ir mažiau kontroliuojamas, nei mažiau azartiškas lošimas.

Priežiūros komisija išskiria dvi pagrindines kliūtis, jau 5 metus trukdančias pakeisti lošimų organizavimo teisinį reglamentavimą: tai verslininkų nenoras išgryninti priežiūros procedūras (priežiūros institucijų teises, lošimų organizatorių pareigas ir atsakomybę ir kt.) bei atskirų verslo segmentų siekis nustatyti teisiniame reglamentavime sau lengvatines sąlygas kitų lošimo segmentų sąskaita. Tačiau teisinio reglamentavimo spragos, kurių sąlygomis įprato dirbti Priežiūros komisija (nemažą tų spragų dalį užpildžiusi suformuodama teismų sprendimų praktiką), vis smarkiau trukdo verslui ir ne tik jo plėtrai, bet ir normaliam egzistavimui. Šios priežastys turi daryti įtaką didesniai verslo atstovų norą ne stabdyti teisinio reglamentavimo tobulinimo procesus, o aktyviai bendradarbiauti su valstybinėmis institucijomis bei savo siekiamų tikslų persvarstymą lošėjų interesų ir visų verslo segmentų konsensuso prasme.

2011 metais Priežiūros komisija tęs jos patvirtintų teisės aktų reviziją ir, atsisakydama perteklinio reglamentavimo ir reikalavimų, sieks mažinti lošimo verslui tenkančią administracinę naštą.

3. Neteisėtai organizuojamų lošimų prevencija. Neteisėtai organizuojamus, t.y. neturint licencijos šiai veiklai arba vykdomus pažeidžiant nustatytąją tvarką, lošimus galima sąlyginai suskirstyti į dvi grupes: į lošimus, organizuojamus internetu, ir į lošimus, organizuojamus prisidengus kitos veiklos organizavimu.

Atkreipti valstybės institucijų dėmesį į užsienio bendrovių neteisėtai internetu teikiamas lošimų paslaugas Priežiūros komisija bando jau ne pirmus metus. Priežiūros komisijos iniciatyva pradėti keli ikiteisminiai tyrimai, organizuoti tarpinstituciniai pasitarimai, kompetentingoms institucijoms perduotos medžiagos dėl atitinkamo poveikio priemonių taikymo nelegalių lošimų organizatoriams ir jų paslaugas reklamuojantiems asmenims. Visos šios vienos institucijos pastangos iš esmės jokio laukiamo rezultato nedavė. Neteisėtai internetu Lietuvos gyventojams paslaugas teikiančių bendrovių daugėja, jų vardai vis labiau populiarinami, jų pajamos auga. Tačiau Priežiūros komisija tikisi, kad Vyriausybė, iškėlus tikslą 2011 metais mažinti „šešėlinį“ verslą, padės Priežiūros komisijai konsoliduoti visas reikiamas galias turinčias institucijas (Policijos departamentą, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybą, Ryšių reguliavimo tarnybą, Valstybinę mokesčių inspekciją ir kt.) kovai su nelegaliais internetiniais lošimais. Priežiūros komisija yra parengusi ir pateikusi Finansų ministerijai

siūlymus dėl veiksmų ir priemonių, kuriomis galima būtų efektyviai pažaboti nelegalų verslą tuo pačiu palengvinant konkurencijos sąlygas Lietuvoje išduotas licencijas turinčioms ir mokesčius valstybei mokančioms bendrovėms.

Kitos rūšies neteisėtai organizuojami lošimai dažniausiai pasireiškia kaip žaidimų automatais organizavimas. Tokių žaidimų organizavimo tvarka reglamentuota Vyriausybės nutarimu. Jo nuostatos nepakankamai užtikrina tai, kad gavę reikiamus leidimus ir dokumentus žaidimų organizavimui automatais, iš tiesų jų savininkai neorganizuotų neteisėtų azartinių lošimų. Todėl Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr.1K-311 buvo sudaryta darbo grupė parengti naują žaidimų automatais organizavimo tvarką, kurioje dalyvavo Priežiūros komisijos atstovai. Darbo grupė parengė šios tvarkos projektą, tačiau buvo priimtas sprendimas jo netvirtinti, kol nebus pakeistas ALĮ ir jame nebus įtvirtinti atitinkami draudimai, kurių taikymą reglamentuos poįstatyminis teisės aktas, t. y. parengta žaidimų automatais organizavimo tvarką.

Komisijos pirmininkas

Robertas Kvietkovskis